

**De getrouwe en wijze huisvoogd : ter uitvaart des
eerwaardigen heere Wilhelmus van Wetering, in leven R. P. en
eertijds pastoor te Zoetermeer, naderhand in de Vogelenzang
en laast te Roelofs-arends-veen**

<https://hdl.handle.net/1874/35910>

2

6

DE
GETROUWE EN WIJZE
HUISVOOGD,
TER UITVAARTE
DES EERWAARDIGEN HEERE
WILHELMUS VAN WETERING,
In Leven R. P.

EN EERTIJD PASTOOR TE
Z O E T E R M E E R;
NADERHAND IN DE
V O G E L E N Z A N G,
EN LAAST TE
ROELOFS - ARENDS - VEEN.

DOOR
M. H. W I T B O L S,
R. P. EN PASTOOR TE RIJNZATERWOUDE.

Den 18. van Grasmaand 1781.

TE LEDEN,
Bij H. EN A. K O S T E R,
Boekverkoopers.

Opgave van de maten van:

De getrouwe en wijze huisvoogd : ter uitvaart des eerwaardigen heere Wilhelmus van Wetering, in leven R. P. en eertijds pastoor te Zoetermeer, naderhand in de Vogelenzang en laast te Roelofs-arends-veen / door M. H. Witbols ; den 18. van Grasmaand 1781. - Te Leyden : bij H. en A. Koster, [1781]. - THO: WRT 77-328 dl 6

Omslag: 20 cm x 12 cm (h x b)

Pagina's: 19, 7 cm x 11, 7 cm (h x b)

WAARSCHUWING.

'Er zullen in deze Leer- en Lijkreden eenige zaken voorkomen, die, woordlijk, niet gepredikt zijn, gelijkze hier gedrukt staan. Ook zullen 'er, ongetwijffeld, eenige gepredikt zijn, die, woordlijk, niet gedrukt zijn. De reden is deze: De korthed van tijd, op welken het onderwerp moest voltrokken worden, liet niet toe, het al, daar toe nodig, te schrijven. Evenwel kan ik den Lezer verzekeren, dat alles, wat mijn Geheugen mij heeft toegelaten, trouwlijk, ter drukperse is opgegeven.

D E

GETROUWE EN WIJZE
HUISVOOGD.

Quis putas est fidelis dispensator aut prudens, quem constituit Dominus supra familiam suam, ut det illis, in tempore, tritici mensuram? Beatus ille servus, quem, cum venerit Dominus, invenerit ita facientem: vere dico vobis, quoniam supra omnia, quæ possidet, constituet illum.

Wie is dog de getrouwe en wijze Huisvoogd, dien de Heer gesteld heeft over zijn Huisgezin, om hun, op hunnen tijd de maat koorn te geven? Zalig is die Knecht, dien de Heer, als hij komt, alzoo doende zal gevonden hebben: Ik zeg u waarlijk, dat Hij hem over al het geen hij bezit zal stellen.

Luc. XII: vs. 42, 43, 44.

V O O R - R E D E N .

Ik verschijn thans voor u, (Eerwaardige Heeren, Aanzienlijke Vergadering) om, op het verzoek dezer Godminnende Gemeente, een werk, allenzints moeilijk, te verrichten. Daar de Getrouwheid, mijner Bedieninge verschuldigd, van mij afvraagt, om der ware deugd des Overleden, in de schale des Heiligdoms gewogen, hulde te doen, daar eischt, van den anderen kant, de

Wijsheid van mij, om alle lof-gevingen, binnen de juiste palen eener Christelijke ingetogenheid, te beperken: en dit is het, welk 'er den last van doet aangroeien. Welk eene onderneming, Christenen, om de stof behaaglijk aan den kieschen smaak der verschillende, hier tegenwoordig zijnde gezindheden, interichten, en de waarheid van den blaam der vit-zieke bedillinge zuiver te houden. Voegt daar bij den Tijd, ter dezer uitvoeringe geschikt, te gelijk met de omstandigheid, waar in ik mij bevind, en gij zult met mij toestemmen, dat de last schier ondraaglijk worde. Want wat is het thans voor een tijd? de Paasch-tijd, die den ganschen mensch, van Gods Priester, afvraagt. Verdubbelde Predikbeurten, daaglijksche uitdeeling der Heilige Sacramenten aan een aanzienlijk getal van Geloovigen, meêr dan gewoonlijk zielzorgen, ziet daar (A: A:) bijvalligheden, die mij, vreemden arbeid bezwaren. Nu; al het gewicht des werks, in een, door langduurende ziekte, afgemat ligchaam, op zwakke, en nog waggelende schouders, en (geloofme) met een' verzwakten geest te torschen; oordeelt, of ik aan het oogwit dezer onderneming, en aan uwe verwachtinge, naar den eisch, voldoen kan? In waarheid! Indien de agting, welke ik den Overleden heb toegedragen, indien de zucht en genegenheid, tot deze Gemeente, welker aanzienlijk gedeelte, ik bij de 16 jaren, bediend heb, in mij geen heilige drift ontvonkten, om aan uwe begeerte te voldoen, ik zoude mij, of van uw verzoek hebben moeten verschoonen, of het aannemende, onder den last hebben moeten bezwijken.

Het

Het is die heilige drift, welke mij, ter verkiezinge eener stoffe heeft aangezet, die niet zoo zeer een Lof- als wel een Leer-reden, niet enkelijk een Lijk-, maar ook een Zede-Les kan uitmaken.

Waar deed zich ooit gunstigere gelegenheid, tot dat einde, op, dan in de Text-woorden, die ik verkozen heb?

Wie is dog, de getrouwe en wijze Huisvoogd, dien de Heer over zijn Huisgezin gesteld heeft, om hun, op hunnen tijd, de maat koorn te geven? Zalig is die Knecht, dien de Heer, als hij komt, alzoo doende zal gevonden hebben: Ik zeg u, waarlijk, dat Hij hem, over al het geen, wat hij bezit, zal stellen. Hier vindt Gij, Geliefden, het drievouwig inzicht, 't geen wij ons voorstellen. Het Leerbeleid in de verklaringe; de Lijkstof in de toepassing, de Zede-Leer in het besluit.

Alwijze en Getrouwe Huisvoogd van Hemel en Aarde, zend af, door den Geest der waarheid, van uwen thron een vonk des Godlijken Pinxtervuurs, om den ijver, die in mij ontbrandt, te spijzen, en daar door het onderwerp, ter uwer eere, en ter stichting mijner Toehoorders te voltrekken. En Gij, Aanzienlijke Vergadering, gunt mij, ten dien einde uwe aandachtigheid.

V E R K L A R I N G.

Het is eene tweede gelijknis, die de Zaligmaker, ter verklaringe en uitbreidinge eener onmiddlijk voorafgaande, in mijne Text-woorden invoert. De Eerste bragt den Apostel Petrus in bedenking.

ge, of die op allen, dan wel op hun bijzonderlijk, moest toegepast worden, en dit verstoutte Hem, om het den Zaligmaker te vragen. Duidlijk genoeg had Hem die Godlijke Leermeeſter te kennen gegeven, dat de Eerſte tot allen gezegd was, gelijk de H. Evangelist Marcus (a) dat ik aan uwv. zeg, zeg ik aan allen: Waakt; dit ons, door deze woorden aantoot; En niet onduidelijk gaf Hij te verſtaan, dat de Tweede, op Hun, die Hij in 't beſtier zijner Kerke zoude ſtellen, bijzonderlijk moest toegeëigend worden. Hoe juist is dit denkbeeld, wanneer men zich herinnert, datze zinspeelt op het gebruik, bij de Jooden, in groote Huisgezinnen in zwang, alwaar een Baas-knecht, over alle de ſlaven zijn's Heeren werd aangefield, (b) om hun 't zij, allen maanden, 't zij alle weeken, 't zij allen dagen, eene geſtelde maat Koorn uitte deelen, waarbij het nu en dan gebeurde, dat de Heer, deſzelfs getrouw- en wijsheid beproefd hebbende, Hem het bewind van zijn geheel Huishouden, in handen gaf.

Wat eene gevolg-trekking moest dit voor de Apostelen maken? geene andere, dan dat zij, in zijne Kerk op aarde, welke Hij hier bij zulk een Huisgezin vergelijkt, ieder, naar rang, in het beſtier, door

(a) Marc. 13: 37.

(b) Zie Salvian. Lib. 3. alwaar hij uitvalt tegen zulke Meeſters, die, ſchoon ze den gewoonlijken Loon ontvingen, meêr aan de gewoonte, dan aan de genoegzaamheid voldeden, en de maat zoo vulden, dat ze den Honger niet ſilden. *Servis, etiamſi ſtipendia uſitata præſentur confuſtudini hæc magis, quam ſufficientiæ ſatiſfaciunt: & ita implent canonem, ut non impleant ſatietatem.*

Theophrastes zegt: dat de gierige meeſters zich zelven voorzagen met het voedsel hunner ſlaven.

door Hem, aangesteld zijnde, dien Huisvoogd, in de gelijknisfe voorgedragen, in *Getrouw- en Wijsheid* moesten gelijk zijn.

Het is niet ongemeen in het H. Schrift, Gods Kerk op aarde bij een Huisgezin vergeleken te zien. Behalven dat men 'er voorbeelden van vindt in het H. Evangelie (c) zoo spreekt 'er de Apostel Paulus van, tot zijnen Leerling Timotheus (d) . . . *Het Huis Gods, welke de Kerk is van den Levenden God. Een Huisgezin, 't welk de Geloovigen uitmaken (e), en om die reden van Hem de Huisgenooten (f) des Geloofs genoemd worden, welke tot hunnen Huisvoogd dezer stichtinge hebben, Jesus Christus, het Hoofd (g) der H. Kerke.*

Van den beginne zijner openbare intredinge in deze wereld, heeft deze Godlijke Huisvader, aan dit Gebouw, welk hij zich (h) door zijn bloed verkregen heeft, gewerkt, en 'er, met eenen zuuren arbeid, tot aan zijne dood toe, in volhard. En, offchoon Hij, deze wereld, met zijne zichtbare tegenwoordigheid, zoude verlaten, wilde hij echter het niet onvoltooid laten, maar door zijne Apostelen, die Hij, tot dat einde met zijne volmacht (i) voorzag, laten oprekken, en door hunne Opvolgers, met welke Hij tot het einde (k) der

(c) Matt. 20: 1, Matt. 21.

(d) 1 Tim. 3: 15.

(e) Hebr. 3: 6.

(f) Gal. 6: 10.

(g) Eph. 3: 25.

(h) Act. 20: 28.

(i) Matt. 28.

(k) Matt. 28.

der wereld zijn zoude, afbouwen. Zie daar Hen als *Dienaars van Christus* (1) en als *Uitdeelaars zijner Geheimnissen*; En wat wil dit anders zeggen, dan door Christus ('t zij midlijk of onmidlijk) aangestelde Huisvoogden zijner Kerke, aan wie het bestier dezes Godlijken Huisgezins, mitsgaders de uitdeeling der Geestlijke spijs aan de Geloofsgenooten; is opgelegd.

Is het niet de uitdeeling dier Spijsen, waarop de Zaligmaker doelt door de *maat Koorn*, in de gelijknisse? worden door die *maat*, worden door dat *Koorn*, niet zekere gestelde uitdeelingen van alle, voor de Huisgenooten benodigde Spijsen verstaan? Wat is Gods woord, welk's verkondiging hunner zorge is aanbevolen? Is het niet een *Brood*, door het welk de Ziel, aan welke het bedeed wordt, in de woestijne dezer wereld gevoed wordt? Hoort het uit den mond der eeuwige Waarheid. (m) *de mensch leeft niet enklik bij brood, maar bij alle woord, dat uit Gods mond voortkomt.* Wat zijn de Onderwijzingen anders, dan het daaglijksch Brood, dat de Geloofsgenooten nuttigen? Zijn de H. Sacramenten niet een geestlijk Zielen-brood, waar door de Huisgenooten der H. Kerke, op den wech dezes Levens, onderhouden worden? Zeide David niet van de Boetvaardigheid (n) dat hij *de asche, als Brood at, en dat de tranen zijn drank waren?* Kan men het H. Sacrament des Altaars, op het Avondmaal des Nieuwen Verbonds opgedischt, wel anders aanmerken, dan *het Brood, dat uit den He-*
mel

(1) I Cor. 4: 1.

(m) Matt. 4: 4.

(n) Pl. 101: 19.

met (o) gedaald is, daar 'er J. C. zelf van zegt (p): *Mijn Vleesch is waarlijk spijs, en mijn Bloed is waarlijk drank?* Wat eene verkwikkende spijs is de troostreden niet voor eene kwijnende Ziele? noemtze David (q) niet zoet boven honig? De bestraffingen zelfs, wat zijn die anders dan een Brood, door het zuurdeeg eener Christelijke Liefde gedeeszemd, hoogst nodig voor eene walgagtige Ziele? moet hunne, door de zonden vervuilde Ziel, even gelijk eene vervuilde maag door bittere Geneeskruiden, hier door niet gezuiverd worden? Zoo waar is dan, Christenen, dit alles het geestlijk *Koorn*, waar van de maat en uitdeeling, aan de bezorginge van 's Heilands dienaren, de Huisvoogden zijner H. Kerke, is toevertrouwd.

Denkt hier echter niet, dat de uitdeeling dier spijsen aan hunne willekeur worde overgelaten? verre van daar. Volgt de Gelijkenis, en gij zult hooren, dat 'er in den Huisvoogd, twee zaken, bij de uitdeeling, verëischt worden; *Getrouwheid* en *Wijsheid*.

Wat is de *Getrouwheid*, die hier gevraagd wordt? de H. Chrysofostomus zal voor mij antwoorden (r) dat het deze zij, welke zich van des Heeren goederen niets toevoegt, en niets vruchtloos uitgeeft. Wat is de *Wijsheid*? het is die, zegt Hij, welke met voorzichtigheid en vooruitzicht haar bestier weet te regelen: waarlijk verëischtens, die onafscheidlijk zijn van deze

(o) Joan. 6: 50.

(p) Joan. 6: 55.

(q) Ps. 118: 103.

(r) Chrysof. Hom. 78. in Matt.

hunne bedieninge, en die Hen, niet als Beheerschers, maar als Bestierers dezer heilige Huishoudinge willen aangemerkt hebben.

Het is deze gewichtige vermaning, welke J. C. aan zijne Apostelen gaf, zeggende: (s) *de Vorsten der Volken heerschen over hen, en die, welke de voornaamste zijn, gebruiken macht over hen; maar Gij. noo niet.* Hij zelfs getuigt van zich, dat Hij, daar Hij het Hoofd was der H. Kerke, evenwel *niet gekomen was, (t) om gediend te worden, maar om te dienen*; gevolglijk, dat zij, die zijne voetstappen moesten navolgen, gehouden waren, dit voortreffelijk voorbeeld te betrachten. De H. Bernardus, die van deze verplichtinge in den grond overtuigd was, schreef, om die reden aan zijnen gewezen Kloosterling, Paus Eugenius, dat Hij geen beter zwaard konde gebruiken, dan wel de beschroomdheid over de verhevenheid zijnes staats, (u) en dat 'er in Hem geen trek moest gevonden worden, om te heerschen: en den Aarts-Bischof van Sens vermaant hij nadruklijk, om deszelfs Bedieninge (v) te verheerlijken.

Een Dienaar Gods, die boven het Huisgezin in eere is, moet beneden het Huisgezin zijn door Ootmoedigheid, zelfs volgens de taal des Apostels Paulus (w) *elkanderen onderworpen zijn, in de vreeze van Christus.* Dat de Bischoppen, dat de Priesters (x) dit hooren, en het voorbeeld,

(s) Matt. 20: 25.

(t) Matt. 20: 28.

(u) Bern. Lib. 3. de Confid.

(v) Idem Epist. 42.

(w) Eph. 5: 21.

(x) Hieron.

beeld, welk 'er Paulus, met de daad, van getoond heeft, navolgen. *Daar ik vrij was*, zegt hij, (gelijk een ieder dit van Hem moeste getuigen,) *heb ik mij (y) tot aller dienaar gemaakt, om 'er meerderen te winnen.* Wat een gevaarlijk en lastig bestier (A. T.) voor hun, die 'er toe geroepen zijn! waar het genoeg, nu en dan, de vereischte *wijsheid* te doen blijken; konde men volstaan, met, voor een weinig tijds *getrouw* te zijn, wie is 'er, Christenen, die aan dien eisch niet voldoen zoude? Maar eene *wijsheid*, die, volgens den wijzen man (z) *nooit verlept*, te moeten bezitten: maar *Getrouw te zijn tot de dood toe*, gelijk J. C. van den (a) Bisschop van Smyrna vereischte; ziet daar, *Beminden*, wat den last, wat het gevaar uitmaakt. En in waarheid, wie is 'er niet *Wijs*, en wie niet *Getrouw*, wanneer de Lucht weêrgalmt van de gezegende Hozanna's, waar toe de Kinders zelfs hunne stemmen leenen, en wanneer men den Messias, zegevierende, inhaalt binnen Jerusalem? Maar dan *Wijs*, dan *Getrouw te zijn*, wanneer men in het Voorhof van Pilatus staande, de gansche menigte hoort uitschreeuwen, *Kruist Hem, Kruist Hem*, en met Jesus, onder een zwaar Kruis, naar Golgotha te willen gesleept worden; dan kent men eerst te recht den *Huisvoogd*, dien de Zaligmaker, in de gelijkenisse, afbeeldt.

Waar is nu die *Getrouwe* en *Wijze Huisvoogd* te vinden? (b) *waar is Hij, en wij zullen Hem prij-*

(y) 1 Cor. 9: 19.

(z) Sap. 6: 13.

(a) Openb. 2: 10.

(b) Eccles. 31: 9.

prijzen? want Hij heeft wondere dingen, in zijn leven, gedaan.

Het lijkt geene tegenspraak, dat J. C., de Stichter en Oppervoogd dezes Huisgezins, de oneindig Getrouwe en Wijze geweest zij. Dit Gebouw, van eene Godlijke onderneming, konde door Niemand aangelegd worden, dan door Hem, in wien alle schatten (c) van Gods Wijsbeiden Kennisse opgesloten waren, en dus in staat, om alle Wereldsche Wijsheid, tegen welker Oordeel de Orde was, (d) te beschamen. En hoe konde het werk des Gebouws, tegen alle menschyke en duivelsche hindernissen, gehandhaafd worden, dan door Hem, wiens Getrouwheid, nimmer, konde afvallen of bezwijken? Nimmer Baatzucht, nimmer eigen eer; nimmer tijdelijk belang, maar overal Gods eer, overal de Zaligheid der Zielen, welke de Ziel was zijnes arbeids. Met waarheid konde Hij zeggen (e) ik zoek mijne eer niet, maar (f) ik eer mijnen Vader. Hij mochte de rijke God zijn, van wien alle Rijkdommen op aarde bedeed worden, evenwel verkoos Hij, van kindsbeen af, arm te zijn. Hebben de Vosschen helen (g) en de Vogelen des Hemels nesten, de Zoon des menschen, had niets om 'er zijn hoofd op te doen rusten. Voorzag en wist Hij, dat het Hem de dood kosten moeste, om zijne Kerk, tot die hoogte, van zijnen Vader, Hem, voorgeschreven, optrekken, Hij was, die Huisvoogd, welke Zijn Leven, voor zijn Huis-

- (c) Colosf. 2: 3.
 (d) 1 Cor. 1: 19.
 (e) Joan. 8: 50.
 (f) Joan. 8: 49.
 (g) Joan. 8: 20.

gezin (h), ten beste wilde geven; Hij moefte met de daad bewijzen, 't geen Hij met woorden gezegd had. Heilige Vader! Toen ik (i) met hun was, bewaarde ik ze in wven name; die Gij mij gegeven hebt, heb ik behouden, en niemand uit hun is verloren gegaan, dan de Zoon des Verderfs. Zulke Wijze en Getrouwe Huisvoogden waren de Apostelen, die door het H. Pinxter-vuur, de gaven van Wijsheid en van Sterkte ontvangen hebbende, in den arbeid des Heeren getreden zijn, en met zulk een beleid, Gods Huisgezin, ieder naar rang, bestierd hebben, dat Petrus, aan het Hoofd der Apostelen, op den Eersten dag zijner Prediking, het zelve (k) met omtrent drie duizend Zielen vergroot hebbe. Was de gansche Sanhedrin, zoo vooringenomen met hunne inzettingen, wel in staat, om hunne wijsheid te keer te gaan, daar zij het niet waren, welke, voor de Vierscharen, spraken, (l) maar de Geest hun's Vaders, die in hun sprak?

En welk eene Getrouwheid muntte 'er niet uit in alle hunne uitdeelingen? Aan wien gaven zij de maat Koorn niet? Wie kreeg die niet op den tijd, wanneer hij het nodig had? Alle Baatzugt en eigen belang moesten zwichten voor het belang van Gods Huisgenooten, hunner zorg e aanbevolen. Geen trek om te heerschen, of om gediend te worden, kon in hun plaats grijpen. Het stond te vast bij Hun, dat zij niet mochten heerschen (m)

over

(h) Joan. 11: 11.

(i) Joan. 17: 12.

(k) Act. 2: 41.

(l) Matt. 10: 20.

(m) 1 Petr. 5: 3.

over het Erfdeel, maar dat zij, van harte, een voorbeeld hunner kudde moesten worden; zij moesten aangemerkt kunnen worden als (n) Dienaars van Christus, die vol konden houden, het geen zij alvorens gezegd hadden: (o) *Zie wij hebben alles verlaten, en wij zijn u gevolgd*; en wilden zij de Getrouwheid hun's meesters navolgen, moeste hunne moed door geene bedreigingen, ofte vervolgingen bezwijken. *Zij mochten vluchten (p) van de eene Stad tot de andere, nimmer mochten zij aartzelen, om hun Leven, daar het Gods eer en de welvaart zijn's Huisgezins vereischten, te verliezen: want het uur zoude komen (q) dat allen die hen om 't Leven brachten, zich zouden verbeelden, Gode dienst te zullen doen.*

Wie zoude zich hier niet verbeeld hebben, dat Gods Huisgezin, na hunne Marteldood aan de woede der bloeddorstige Wolven overgelaten, ganschlijk zoude verwoesd zijn? Maar neen, Aandachtigen, het bloed der Martelaren werd het zaad der Christenen. 't Ontbrak der Kerke aan geen Heilige IJveraren, die door Gods Geest opgewekt, en door 's Heilands Bruid gevormachtigd, het Evangelie-Licht verspreidden in die Gewesten, alwaar het Volk in eene diepe onkunde der Godlijke zaken, en dus in de schaduw en duisternissen der dood begraven lag. Door hunne bescheidenheid en *Wijsheid* verdwenen de wolken der ingezogen vooroordeelen; de Dagonen der Tempelen vielen voor de Arke des Nieuwen Ver-

- (n) I Cor. 4: 1.
 (o) Matt. 19: 27.
 (p) Matt. 10: 23.
 (q) Joan. 16: 2.

Verbonds; de Gekruiste Christus nam den zetel in der Altaren, en men aanbad in Geest en Waarheid. Kwamen 'er hinderpalen in den wech, die hunnen arbeid dwarsboomden, wat een IJver, wat eene Getrouwheid, om met die Heilige drift, die hen bezielde, door alle beletzelen te dringen? Waren Houtstapels wel groot, Schavotten en Galgen wel hoog genoeg, om Hun den moed te doen onzinken, en hunne Getrouwheid, aan het Kruis van Jesus gezworen, te doen struikelen? Neen voorwaar. Toen las men de vreugd, even, gelyk bij de Apostelen, uit hunne oogen, *om dat zij (r) waardig gevonden waren, voor den naam van Jesus versmaadheid te lijden.*

Zoo werd het Gebouw van Gods Huis, op aarde, door de *Getrouw- en Wijsheid* der Apostelen, en Apostolijke Mannen, van tijd' tot tijd, door de bekende wereld, zichtbaar. Het kwam 'er nu op aan, om over alle, bij dit Huisgezin aangewonnen Gemeentens, (gelyk het van het begin geschied is) bekwame Voogden aan te stellen, welke den Luister van Gods Huis, door een Getrouw en Wijs bestier moesten uitbreiden, en voor deszelfs eer en welvaart, alles opofferen. Het Huis des Heeren zou blijven staan tegen (s) *at het geweld der Helle*; het zou dan eerst voltalig zijn, wanneer de *overblyfzelen der Joden (t)* 'er zouden aangebragt worden, dat is tegen de volëindiging der wereld; en hoe konde het staande de onöphoudlijke vervolgingen der Boozen, in stand blijven, dan door de zorg en waakzaamheid der

(r) Act. 5: 41.

(s) Matt. 16: 18.

(t) Rom. 9: 27.

der van tijd tot tijd, aangestelde Huisvoogden, die door onafgebroken opvolginge, den last des Bestiers, op hunne schouders, zouden nemen?

Dit zag men van Eeuw tot Eeuw, van Jaar tot Jaar geschieden, door de Getrouwheid en Wijsheid van zulke Eerwaardige Mannen, wiens nagedachtenis, door de Historie ons bekend, bij de Kerk in eere blijven zal.

Hier zag men voorbeelden van, op onze Zendinge, in die IJveraren, dewelke, door hun *Getrouw* en *Wijs* bestier, en door hunne onbaatzuchtige Spijs-deelinge aan Gods Huisgenooten, waardig geworden zijn, dat hunne Naam, nooit dan met eerbied, van de Geloovigen genoemd worde. Thans ter tijde zelfs, bij eene algemeene overstrominge der boosheid, ziet men nog den zelfden IJver, dezelfde Godsvrucht, dezelfde Getrouwheid, dezelfde Wijsheid, welke de Zaligheid van eenen Dienaar des Heeren, bewerken moet, uitmunten in alle haare Huisvoogden, die het waar belang hunner Zendinge kennen, en met de daad behartigen.

T O E P A S S I N G.

Wat een voorbeeld doet zich hier niet op voor uwe oogen (A. T.) in uwen Overleden Harder? Waar zag men ooit *Getrouwheid*, waar ooit *Wijsheid* in het bestier van dat gedeelte des Godlijken Huisgezins, zijner zorge toevertrouwd, zijne *Getrouw*- en *Wijsheid* voor hetzelfde overtreffen?

Maar zacht! De diepe Nederigheid; die getrouwe Gezellin des Levens van uwen Overleden

den Harder, verbiedt mij alle Lofuitingen, hoe ook verdiend, Hem toetezwaiën, en doet mij zwijgen.

Dan Gij, Geliefde Gemeente, kunt Gij wel zijnen Lof verbergen? Kunt Gij zwijgen, daar zelfs de H. Geest u aanspoort in foortgelijk voorbeeld, zeggende (u) *de Gemeente zal zijnen Lof verkondigen. Velen zullen zijne Wijsheid prijzen, die in der Eeuwigheid niet zal vergeten worden; zijne Gedachtnis zal niet vergaan; zijne Naam zal opgehuuld worden van geslachte tot geslacht.* Moet de ondervinding van, omtrent, vijf jaren, voor u niet getuigen van zijn Liefderijk Gedrach? Van zijne onafgebroken zorg? Van zijnen onvermoeiden arbeid? Van zijne vaderlijke neiginge voor den welvaart zijn's Volks?

Werd 'er meêr dan gemeene *Wijsheid* verzocht, om dien dikken scheids-muur, die, eene halve Eeuwe, te jammerlijk deze uwe Gemeente verdeelde, aftebreken, was Hij het niet (A. T.) welke dien, der mate geslecht heeft, dat de eene steen op den anderen niet gebleven zij, maar allen tot eenen *Schaapstal* en tot eenen *Harder* gebragt zijn? En wat konde men anders van zijne onderneminge verwachten, daar Hij 'er reeds een roemwaardig voorbeeld van had gegeven in de Gemeente van Zoetermeer, alwaar Hij geroepen was, om hetzelfde werk te verrichten? Werd 'er *Wijsheid* gevraagd, om met een bescheiden oordeel, *de maat Koorn*, dat is de Geestlijke Spijzen aan de Huisgenooten des Heeren uitte deelen, waar vond men ooit doorzichtiger beleid, om, naar ieders vermogen, en op

(u) Eccles. 39: 14.

gevoeglijken tijde, de maat en hoedanigheid van spijzen te regelen? de Sterken genoten de vleeschspijzen van Gods Geheimnissen; de Zwakken de onvervalschte melk der waarheid.

Werd 'er ooit wel de tijd, op welken 'er de bedeeeling van geschieden moest, verzuimd of nagelaten? 't Ontbrak den Gezonden nooit aan het Brood van Gods Woord, door het welk hunne Ziel moeste gevoed worden; den Zieken en Gebreklijken nooit aan verkwikkenden Troosthoning. Laat de Droevigen voor mij getuigen, of Hij, met hun (op den raad des Apostels) *niet altijd droevig was (v)*. Laat de Armen voor mij spreken, of zij, in hunnen nood niet altijd zijn verzadigd geworden? Zijn 'er niet manden met broklingen voor hun overgeschoten? Laat de klederen, waar door hunne naaktheid bedekt is, en welke zij thans nog dragen, voor het oog der wereld, 'er getuignis van geven. Dat de Zondaars hier komen verklaren, of zij het tranenbrood, Hun, door zijne gepaste bestraffingen toebedeeld, op hunnen tijd niet gegeten hebben. Wie is 'er onder Hen, die met de Emmausgangeren niet moet uitroepen: *(w) Was ons hart niet brandende in ons, toen Hij, met ons, op den weg sprak, en ons de Schrift opende?*

Werd 'er *Getrouwheid* vereischt, om het opgeleid Bestier, naar den wil des Heeren waarteneemen, Gij moogt vrij zeggen, dat die in Hem gevonden wierd, en dat die zijner *Wijsheid* evenaarde. Heeft ooit de Baatzucht zijne Bedieninge bevreemd? Heeft ooit eigen Eer, heeft ooit tijdelijk

(v) Rom. 12: 15.

(w) Luc. 24: 32.

tijdelijk belang in zijne bedeeelingen kunnen krenken? Heeft ooit Voor- of Tegenspoed zijne Trouw kunnen krenken? Zijne *Ijver voor Gods Huis*, (x) *die Hem verflonden had*, zoude nooit zijne gezondheid, nooit zijn Leven ontzien hebben, daar het noodig zou geweest zijn, zich zelve voor de Zaligheid zijner Gemeente op te offeren.

Zie daar, Christenen, de Getrouwe en Wijze Huisvoogden, die de Heer over zijn Huisgezin gesteld heeft, om hun, op hunnen tijd, de maas Koorn te geven. Zalig zijn dan die allen, die de Heer, als Hij komt, alzoo doende zal gevonden hebben. Ik zeg u waarlijk, dat Hij hen, over al, wat Hij bezit, zal stellen. Heerlijke Loon, voor een oogenblik werks, een gewicht van Heerlijkheid!

Is dit de vergelding niet geweest voor den vernederenden arbeid, welken de Godlijke Oppervoogd des Kerklijken Huisgezins, met eene volvaardige gehoorzaamheid aan zijnen Hemelschen Vader, tot zijne Kruisdood toe, voltrokken heeft. *Heeft de Vader Hem daarom niet verhooven* (y) *en eenen Naam gegeven boven alle namen, op dat in den Name van Jesus alle knien zouden gebogen worden van hun, die in den Hemel, op de aarde, en onder de aarde zijn, en alle tongen zouden belijden, dat J. C. in de Heerlijkheid Gods zijn's Vaders is?* Is Hij daarom van God' niet aangesteld als *Rechter der Levenden en dooden?* (z)

Zijne

(x) Joan. 2: 17.

(y) Philipp. 2: 9.

(z) Act. 10: 42.

Zijn de Apostelen, die de Heere, bij zijne komste alzoo doende gevonden heeft, niet waardig, zalig genoemd te worden? Hebben zij geen recht tot die vergelding, welke J. C. hun heeft toegezegd, om (a) op twaalf Zetels te zitten, ter beoordeeling der 12 stammen van Israël? Komt dan de Heer niet tot Hen, wanneer hij hun, met de Kroone der Heerlijkheid, in hun sterven, te gemoed treedt? Gaan zij dan niet in het volvreugdige bezit der Gelukzalige Eeuwigheid, ons, door al het geen de Heer bezit, afgebeeld? Ongetwijffeld, Christenen; en niet alleenlijk zij, maar ook alle die getrouwe en wijze Huisvoogden, die de Heer, bij zijne komste, alzoo doende zal gevonden hebben; dat is, die dat gedeelte van het Huisgezin des Heeren, hunner Getrouw- en Wijsheid aanbevolen, tot het einde hun's Levens toe, met een Apostolijken Ijver hebben waargenomen. Weet gij niet (b) dat zij de Engelen zullen oordeelen? Zal het zalig genot van Gods goederen, niet hun deel zijn, daar zij de (c) onverwelkbare Kroon der Heerlijkheid, van den Vorst der Harderen zullen ontvangen?

Wie is 'er dan (Godminnende Gemeente) die uwe welgegronde verwachting op den zelfden Loon voor uwen Harder niet zal billijken? Zal 'er wel één eenige Protestant zijn, bij wien de Eerwaardige, in Leven, bekend was, die u dit vertrouwen zal misduiden? Wordt de Wijsheid en Getrouwheid eenes Huisvoogds, met het vol bezit des Heeren Goederen beloond, en zou Hij, die

(a) Luc. 22: 30.

(b) 1 Cor. 6: 3.

(c) 1 Petr. 5: 4.

die 'er in uitgemunt heeft, 'er van ontfoken zijn?

Groote God! vergeef aan uw Volk dit hun onschuldig vermaak: verschoon in hun het denkbeeld dezer gunstige beoordeeling. De Overtuiging van 's Mans Liefderijke zorge, dieze allen, op hunnen tijd, genoten hebben, rukt hun dien wensch ten boezem uit.

Dan, (A. T.) kan dit wel gepaard gaan met die vreeze, welke Hij, op het sterfbed, mij deed blijken? Ik mochte Hem vragen: wat vrees Gij, Getrouwe Dienaar Gods? Laat hun vreezen, die Gods werk trouwloos verricht, en hunnen plicht verraden hebben. Ik vrees, antwoordde Hij, niet voor de Dood, maar voor Gods Oordeel.

Met recht, Christenen; zoude Hij niet vreezen, daar de Heiligste Mannen, Hieronymusfen van hunnen tijd, beefden, wanneerze zich verbeeldden de bazuin des Laaften Oordeels te hooren?

Zoude Hij niet vreezen, die te wel wiste, *dat men zijne (d) Zaligheid, met vreeze en bevinge bewerken moet?* Wordt Hij niet gedagvaard voor dezelfde Vierfchare, *daar (e) Jerusaleem met Lantaarnen zal doorzocht worden?* *Zag Hij, schoon Hij (f) alles gedaan had, 't geen Hij heeft moeten doen, zich niet aan, als eenen onnutten Knecht?* Waar is de Huisvoogd, die niet beven zal, wanneer hij zich herinnert: *dat het verlies*
van

(d) Philipp. 2: 12.

(e) Soph. 1: 12.

(f) Luc. 17: 10.

van ééne Ziele, zijner zorge aanbevolen, (g) van zijne hand zal afgevraagd worden? Wie slaat ooit de hand zoo ernstig aan den ploeg (h) die nimmer agter uit ziet?

Zullen alle onze werken, wat meêr is, alle onze woorden, ja wat het meest is, alle onze gedachten, voor den Alweetenden Rechter, ter verantwoordinge moeten komen, en zal de rechtvaardige zelfs (i) daar Hij zevenmalen op den dag valt, niet beducht zijn, dat Hij in de Schale der Gerechtigheid (k) te ligt zal bevonden worden? Hoe rein moet het niet zijn, dat voor de Bronne der Zuiverheid verscbijnen moct?

Houdt echter moed, en laat de Nagedachtinis des braven Mans, door uwe gebeden, onafscheidlijk, gepaard gaan. De traanen van Weduwen en Wezen, die nog hunnen Vader beschreien, zullen, van hunne wangen biggelende, te gelijk met de Aalmoesen der Armen, voor den thron des Eeuwigen Vaders opklimmen, om Hem, (l) indien Hij mochte bezweken zijn, in de Eeuwige Woon-tenten binnen te halen.

Dan; ik verschijn hier niet, om uwe droefheid te vergrooten. Ik heb hooger inzicht. Ik wil U de voornaamste vrucht, welke U, door de Gelyknisse, als met den vinger wordt aange-toond, niet onttrekken.

ZEDE

(g) Ezech. 3: 15.

(h) Luc. 9: 62.

(i) Spreuk. 24: 16.

(k) Dan. 5: 27.

(l) Luc. 16: 9.

Z E D E - L E E R.

Ik vind u allen door den Knecht, in de Gelyk-nisfe aangeduid. De Armste, zoo wel als de Rijkste; de minst begaafde, zoo wel als de verstandigste, kan hier zijne verplichting lezen. Zijt gij niet allen, Knechten, aan wie de Heer meer of min van zijne goederen heeft toevertrouwd? Zijn dit de Ponden niet, die Hij u gegeven heeft, en welken Hij wil, dat tot woeker (m) zullen aangelegd worden? Zal de Heere, als Hij komt, U'er geen rekening van vergen? Ongetwijfeld. Van allen, aan wie veel gegeven is, (n) zal men veel, gevolglijk van allen, aan wie weinig gegeven is, weinig afvragen. Van allen wordt eene evenredige Getrouwheid en Wijsheid verwacht, willen zij, volgens de begeerte des Heeren, met die Ponden, die hun zijn toevertrouwd, even zoo velen winnen, en dus zich met die vaste hoop strelen, dat zij, wanneer de Heer komt, en hen alzoo doende gevonden heeft, onder de zalige Knechten zullen gerekend worden. Zij zullen allen hun aandeel erven in de heerlijke bezittinge des Heeren; want op hun ziet de belooning; van welke de Zaligmaker spreekt, (o) *Kom Goede en Getrouwe Knecht, om dat gij over weinig zijt getrouw geweest, zal ik u over vele zaken stellen, tredt binnen in de vreugde uwes Heeren.*

En Gij, voornamenlijk Huisvoogden, op wie het bestier uw's Huishoudens gelegd is, ziet Gij u niet afgebeeld in den Huisvoogd, van wien

men

(m) Luc. 19: 23.

(n) Luc. 12: 48.

(o) Matt. 25: 21.

men *Getrouw-* en *Wijsheid* afvordert? Hebt Gij kinders en dienstboden, en zoudt gij niet denken, dat 'er eene onôphoudlijke zorg verëischt worde, om hun, op hunnen tijd, de uitdeeling der, voor Ziel en Ligchaam, benodigde spijsen te geven? Welk eene *Wijsheid* is 'er niet nodig, om die, naar hunnen verskillenden aart, te verdeelen, dat een ieder echter, tot verzadiging toe, gevoed worde? Deze kan niet, dan eene zachte spijs van onderwijzinge verdragen, daar geene de harde der bestraffinge kan verduuren. Wat eene bekommernis moet het oog doen waken, om de tedere Spruitjens, van kindsbeen af, tot de deugd, en tot de vrees des Heeren te buigen! Ô Wat eene omzichtigheid moet den Huisvader verzellen, om de Kinders, bij hunne openbare intredinge in de wereld, van de algemeene overstrominge der boosheid te bevrijden! Wat een vooruitzicht moet 'er zijn, om hen opteleiden tot een' staat, waar in zij *hun beroep* (p) *door goede werken kunnen verzekeren!* Zijn dit niet allen, plichten, die de *Wijsheid* des Huisvoogds moet omvatten? En nog, Christenen, reiken deze niet toe, zoo niet de *Getrouwheid* in hare verbindnisse, ongeschend blijve. Geene baatzucht kan hier geduld, geene eigenliefde verdragen, geen Zelfbelang verschoond worden; het moet al, hun ten dienste geôfferd worden. Geene Armoede mag hen doen verflappen; geene Tegenspoed, afvallen; geene Vervolging, bezwijken. *Wees Getrouw tot aan de dood toe,* wordt Hun zoo wel, als aan den Bisfchop van Smyrna, door den Oppervoogd toegeroepen.

Niet

(p) 2 Petr. 1: 10.

Niet eerder kunnen zij, onder het getal der zalige Knechten gerekend, niet eerder in het gansch genot der Eeuwige bezittinge gesteld worden, dan wanneer de Heer, als Hij komt, hen alzoo doende zal gevonden hebben.

Wie is nu die Getrouwe en Wijze Huisvoogd? Het schijnt, of 'er de Zaligmaker, in mijne Textwoorden, de schaarsheid van heeft willen aanwijzen. Waarlijk, 't gedrach van het heden-daagsch Huisbestier spreekt te duidelijk, om 'er de waarheid niet van te erkennen. Hoe kunt Gij Godvrucht in de kinderen vinden, daar hunne eerste Jeugd aan den thans bedorven smaak der wereld gewijd wordt? Hoe kan de zede in hun onbesmet blijven, daar zij, door hunne Ouders zelfs, of toegelaten, of geleid worden tot zulke gezelschappen of plaatsen, daar zij *in het gevaar* der bedervinge, verre van het te kunnen ontwijken, noodzaaklijk (q) *vergaan moeten*? Waar is die voorbeeldige stichting, waar mede een Huisvoogd zijne Huisgenooten moet voorgaan? Hunne woorden en werken zijn de struikelsteenen, waar over de jonkheid valt en verbrijzeld wordt; *Het waar hun beter (r) met een' molesteen aan den hals, in de diepte der zee geworpen te worden, dan dat ze de kleenen, die in den Heere gelooven, verargernis geven.* Waar is die waakzame oplettendheid, met welke een Huisvoogd het gedrach zijner dienstboden, als met arends oogen bespieden moet? Is hunne verwaarloozing op dat stuk de oorzaak niet, dat dezen in weeldrigheid uitspatten? Zijn zij den naam van

Geloo-

(q) Ecclef. 3: 27.

(r) Matt. 18: 6.

Geloovigen wel waardig? Moeten zij (s) die zich de zorg van hunne Huisgenoten niet aantrekken, niet aangemerkt worden, even of zij het Geloof verloochent hadden? Zijn zij niet arger dan Ongeloovigen?

Hoe zou nu hunne *Getrouwheid* de proef kunnen uitstaan, daar zij in *Wijsheid* te kort schieten? Daar de baatzucht de springveder is, die het rad hunner bestiering doet draïen, daar moet het wezen eener Christlijke opvoedinge misvormd; daar moet de uitdeeling der *Koornmaat*, of niet op den tijd, of niet naar den eisch gedaan worden. *Nietige beuzelzaken* (t) die het verstand verduisteren; tijdelijke belangen, die het hart overstelpen; onverzaadbare nijgingen tot ijdele verkwisningen; zie daar, Christenen, de daagelijkse spijze, met welke de Huisgenooten, tot walgens toe, gevoed worden. Ongelukkige dienstknechten, die de Heer; als Hy komt, alzoo doende zal vinden; want daar de Loon der *Getrouwe* en wijze dienaren, het Lot der Heiligen zijn zal, daar zal de vergelding voor de *Trouwlooze* en dwaze (u) het deel zijn der *Schijnheiligen*.

Evenwel, hoe schaars de voorbeelden eener *Getrouwe* en *Wijze* bestiering zijn, moet men bekennen, dat 'er in alle tijden, hoe ook bedorven, Huisvoogden gevonden zijn, die door *Getrouwe* en wijze schikkingen, aan den wil des Heeren in alle hunne verplichtingen beantwoord hebben. Thans vindt Gij nog Jairussen en Corneliusen, die door hun voorbeeldig Geloof, het

waar

(s) 1 Tim. 5: 8.

(t) Wijsh. 4: 2.

(u) Matt. 24: 51.

waar geluk hun's Huisgezins bevorderen. En, indien uwe zedigheid mij niet wederhiel, zoude ik deze uwe Gemeente in het Huis-bestier, door *Getrouwheid* en *Wijsheid* uitmuntende, ten voorbeelde van veele anderen stellen. Inderdaad, indien men eenigen staat op de uitwendige Godvrezendheid maken mag; Indien de Nedrigheid en Spaarzaamheid voor mij getuigen mogen, zoo vrees ik niet, door deze mijne stelling, te veel te wagen.

Ik weet wel, dat 'er nog argernissen, onder u, zijn, die nog niet volkomen zyn uitgerooid; dan wij weten, dat (v) 'er *verargernissen zijn moeten* (w), *op dat zij, die beproefd zijn, onder u kenbaar worden.* Waar men tarw vindt, daar vindt men onkruid, en *beiden (x) moeten zij opgroeien tot den Oogst.* Gelukkig dat het onkruid niet zoo menigvuldig zij, dat het de goede tarw verftikke, en dat de aanwas door de ijverige waakzaamheid der Huisvoogden, te gelijk met de onvermoeide zorg des Geestlijken Bestierers, van tijd' tot tijd, meêr en meêr gestuit worde. ô Wat eenen zaligen Loon staat u, voor dezen uwen arbeid te wachten! Gaat voort in *Getrouwheid* en *Wijsheid*, om het Huisgezin des Heeren, over welk Gij gesteld zijt, te bestieren: deelt ieder der Huisgenooten, op den tijd, de *maat koorn* uit; en ik kan u, van Gods wege verzekeren, dat Gij, alzoo doende, wanneer de Heer komt, onder de zalige Knechten zult bevonden worden: Ik zeg u waarlijk, dat Hij u, over al 't geen Hij bezit zal stellen.

GE-

(v) Matt. 18: 7.

(w) I Cor. 11: 19.

(x) Matt. 13: 30.

G E B E D.

Onëindig Getrouwe en Wijze Oppervoogd van Hemel en Aarde; Het is van U, dat alle *Getrouwheid* en *Wijsheid*, tot een Christlijk Huis bestier nodig, moet afkomen, willen alle, door U, aangestelde Huisvoogden bekwaam zijn, om uw voorbeeld te kunnen navolgen. Zend van uwen Throon, dien Gij thans in de Heerlijkheid aan de regterhand des Vaders, ter vergeldinge van uwen zuuren arbeid voor uw Huisgezin gedaan, bezit, *de medehelpende wijsheid uwes Geest's op Hen af, op dat die met Hun zij, en met Hun werke, om te weten wat U behaaglijk is.* Daar de menschlijke zwakheid van hun onafscheidlijk is in dit Leven, daar hebben zij eene Hemelsche sterkte nodig, om het opgeleid werk, zonder bezwijkinge te verrichten. En van wien kunnenze die verwachten, dan van U, die Hun gezegd hebt, *vraagt en Gij zult verkrijgen.* Gij zijt die Getrouwe God, *die uwen goeden Geest zal geven aan allen die Hem U vragen.* Wij bidden en smeken dien, voornamenlijk voor alle die Huisvoogden, die den last en hitte van den dag moeten verduuren; en het zwaar gewicht der Ziel-zorge moeten dragen. Gij Geliefde Jesus, Gij hebt het beproefd, hoe zwaar die voetstappen zijn, die Gij hebt moeten zetten *om de verloren schapen van het Huis van Israël optezoeken, en zoudt Gij, als Opperpriester, niet meedogendheid hebben met hunne zwakheden?* Wij smeken dien voor *Hem*, dien Gij, dezer Gemeente, als Huisvoogd hebt toegevoegd, op dat
Hij

Hij door zijne waakzaamheid, aan de *Getrouw-*
en Wijsheid des Overleden niets verschuldigd
 blijve, en met dezelfde Liefde, de bedeeeling der
 spijzen, Hem toevertrouwd, aan uwe Huisge-
 nooten, waarneme.

Zend dien Geest, bidden wij U, op alle Christ-
 lijke Huisvaders, voornamlijk op Hen dezer
 Gemeente, op dat hunne Vaderlijke zorg voor
 hun Huisgezin, in Gods vreeze aangelegd, tot
 hunne dood toe, met zegeninge voltrokken wor-
 de, op dat zij allen ten tijde uwer komfte, alzo
 doende gevonden wordende, in uw verheerlijkt
 Huisgezin, nevens de Geestlijke Huisvoogden
 uwer Kerke, over al het geen Gij bezit, mogen
 gesteld worden

A M E N.

Bij de Drukkers dezès zijn nog eenige
weinigè Exemplaaren te bekoomen van

M. H. WITBOLS Inwijdinge van Gods Tem-
pel in de Gelovigen, afgebeeld door de Plech-
tige Inwijdinge der Kerken; ter gelegenheid
der Kerk-wijdinge van de R. C. Kerk te Aar-
landerveen.

Aanspraak der R. C. Pastoren, onder de Bailiua-
gie van Rijnland, aan den Hoog Ed. Welgeb.
Heere W. J. TH. VANDER DOES, bij ge-
legenheid van deszelfs aanstellinge tot Dijkgraaf
en Bailjuw van Rijnland enz. enz. door M. H.
WITBOLS.